

Aleksandra Lompart Zakorzenie, wykorzenie; metafora w refleksji socjologicznej

Abriszewski K. (2008) *Poznanie, zbiorowość, polityka. Analiza teorii aktora-sieci Bruno Latoura*, Universitas, Kraków.

Bauman Z. (1995) *Wieloznaczność nowoczesna, nowoczesność wieloznaczna*, Wydawnic- two Naukowe PWN, Warszawa.

Blaug M. (2000) *Teoria ekonomii. Ujęcie retrospektywne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Bourdieu P. (2005) *Principles of an Economic Anthropology*, w: *The Handbook of Eco- nomic Sociology*, N.J. Smelser i R. Swedberg (ed.), Princeton University Press, Prin- ceton NJ.

Bourdieu P. (2007) *Szkic teorii praktyki poprzedzony trzema studiami na temat etnologii Kabylów*, Wydawnictwo Marek Derewiecki, Kęty.

Callon M. (1998) *Introduction: the embeddedness of economic markets in economic*, w: *The Laws of the Markets*, M. Callon (ed.), Blackwell Publishers, Oxford.

Coleman J. (1988) *Social Capital in the Creation of Human Capital*, „American Journal of Sociology”, vol. 94, no 1, s.95–120.

Dahl R.A. (1995) *Demokracja i jej krytycy*, Społeczny Instytut Wydawniczy ZNAK, Kraków, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa.

Davidson D. (2001) *Inquiries into Truth and Interpretation: Philosophical Essays*, Claven- don Press, Oxford.

Derrida J. (2002) *Marginesy filozofii*, Wydawnictwo KR, Warszawa.

Fraser N. (2006) *Od redystrybucji do uznania różnicy? Dylematy sprawiedliwości w erze „posocjalistycznej”*, w: *Współczesne teorie socjologiczne*, A. Jasińska-Ka- nia, L.M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski (wybór i opracowanie), Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.

Frieske K.W. (2008) *Społeczna marginalność jako koszt systemów*, w: *Wykluczeni. Wymiar społeczny, materialny i etniczny*, M. Jarosz (red.), Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa.

Geertz C. (1996) *O gatunkach zmaconych (Nowe konfiguracje myśli*

społecznej), w: *Post- modernizm. Antologia przekładów*, R. Nycz (wybór i opracowanie), Wydawnictwo Baran i Suszczyński, Kraków.

Ghezzi S., Minigione E. (2007) *Embeddedness, Path Dependency and Institutions*,

„Current Sociology” vol. 55, no 1, s. 11–23.

Giddens A. (2001) *Nowoczesność i tożsamość. „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowo- czesności*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Giddens A. (2008) *Konsekwencje nowoczesności*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagielloń- skiego, Kraków.

Goffman E. (1981) *Człowiek w teatrze życia codziennego*, Państwowy Instytut Wydawni- czy, Warszawa.

Granovetter M. (1992) *Economic Action and Social Structure: The Problem of Embedded- nes*, w: *The Sociology of Economic Life*, M. Granovetter, R. Swedberg (ed.), Westview Press, Boulder, Colorado.

Hirschman A.O. (1995) *Lojalność, krytyka, rozstanie*, Społeczny Instytut Wydawniczy ZNAK, Kraków, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa.

Kras P. (2006) *System inkwizycyjny w średniowiecznej Europie*, Wydawnictwo KUL, Lublin.

Krippner G.R. (2001) *The elusive market: Embeddednes and the paradigm of economic sociology*, „Theory and Society”, no 30, s. 775–810.

Lakoff G., Johnson M. (1988) *Metafory w naszym życiu*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa.

Lissowski G. (2008) *Zasady sprawiedliwego podziału dóbr*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.

Luhmann N. (1994) *Teoria polityczna państwa bezpieczeństwa socjalnego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Nietzsche F. (1993) *O prawdzie i kłamstwie w pozamoralnym sensie*, w: *Idem, Pisma pozostałe 1862–1875*, inter esse, Kraków.

Parsons T. (1972) *Szkice z teorii socjologicznej*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.

Piotrowski A. (1997) *Zakorzenie w historii (teorii) – zakorzenie w*

milieu: analiza dwu odmian narracji, w: *Biografia a tożsamość narodowa*, M. Czyżewski, A. Piotrowski, A. Rokuszewska-Pawełek (red.), Katedra Socjologii Kultury, Łódź.

Polanyi K. (1971) *The Great Transformation*, Beacon Press, Boston, MA. Sen A. (2002) *Rozwój i wolność*, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań.

Simmel G. (1975) *Socjologia*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.

Swedberg R. (1990) *Economics and Sociology. Redefining Their Boundaries: Conversations with Economists and Sociologists*, Princeton University Press, Princeton, NJ.

Turner V. (2005) *Gry społeczne, pola i metafory. Symboliczne działanie w społeczeństwie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

Urry J. (2009) *Socjologia mobilności*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Uzzi B. (1999) *Embeddedness in the Making of Financial Capital: How Social Relations and Networks Benefit Firms Seeking Financing*, „American Sociological Review”, vol. 64, no 4, s. 481–505.

Piotr Chmielewski Umiarkowany metodologiczny indywidualizm: przezwyciężenie tradycyjnego sporu między holizmem i indywidualizmem w naukach społecznych

Agassi J. (1960) *Methodological Individualism*, „The British Journal of Sociology”, vol. 11, no 3, s. 244–270.

Archer M. (1982) *Morphogenesis versus structuration: on combining structure and action*,

„The British Journal of Sociology”, vol. 33, no 4, s. 455–483.

Arrow K. (1994) *Methodological Individualism and Social Knowledge*, „The American Economic Review”, vol. 84, no. 2, s. 1–9.

Boudon R. (2008) *Efekt odwrócenia. Niezamierzone skutki działań społecznych*, Oficyna Naukowa, Warszawa.

Bourdieu P., Wacquant L. (2001) *Zaproszenie do socjologii refleksyjnej*, Oficyna Naukowa, Warszawa.

Chmielewski, P. (1995) *Ludzie i instytucje. Z historii i teorii nowego instytucjonalizmu*, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Chmielewski P. (1998) *Homo sociologicus – model a rzeczywistość*, „Studia Socjologiczne”, nr 3, s. 69–91.

Chmielewski P. (2005) *Neoinstytucjonalizm, nowy instytucjonalizm*, w: *Wielka Encyklopedia PWN*, t. 31, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, s. 290–291.

Chmielewski P. (2007) *Errare humanum est, but Sometimes Costs are Extremely High. The Biggest Constructional Catastrophe in Polish History: The Collapsed Building in Chorzow-Katowice*, „Polish Sociological Review” nr 3(159), s. 321–339.

Chmielewski P., Kamiński A. (1999) *Autokracja i liberalna demokracja: dwie strategie konstruowania porządku społecznego*, w: *Władza i struktura społeczna. Księga dedykowana Włodzimierzowi Wesołowskiemu*, A. Jasińska-Kania i K.M. Słomczyński (red.), s. 35–49, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa.

Coleman J. (1993) *Racjonalna rekonstrukcja społeczeństwa*, „Studia Socjologiczne” nr 1, s. 7–28.

Coleman J. (1994 [1990]) *Foundations of Social Theory*, The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts and London.

Collins R. (1981) *On the Microfoundations of Macrosociology*, „The American Journal of Sociology”, vol. 86, no 5, s. 984–1014.

Collins R. (1986) *Is 1980s Sociology in the Doldrums?*, „The American Journal of Sociology”, vol. 91, no 6, s. 1336–1355.

Collins R. (1988) *The Micro Contribution to Macro Sociology*, „Sociological Theory”, vol. 6, no 2, s. 242–253.

Courtois S., Werth N., Panné J., Paczkowski A., Bartosek K., Margonin J. (1999) *Czarna księga komunizmu. Zbrodnie, terror, prześladowania*, Prószyński i S-ka, Warszawa.

Crozier M., Friedberg E. (1982) *Człowiek i system*, Państwowe

Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.

D'Aquili E. (1973) *The Biopsychological Determinants of Culture*, „Addison-Wesley Modular Publications”, no 13, Addison-Wesley Publishing Company, Inc, s. 1–29.

Demerath L. (2002) *Epistemological Culture Theory: A Micro Theory of the Origin and Maintenance of Culture*, „Sociological Theory”, vol. 20, no 2, s. 208–226.

Fuchs S. (2001) *Beyond Agency*, „Sociological Theory”, vol. 19, no 1, s. 24–40.

Giddens A. (2001) *Nowoczesność i tożsamość. „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności*, PWN, Warszawa.

Giddens A. (2003) *Stanowienie społeczeństwa. Zarys teorii strukturacji*, Wydawnictwo Zys i S-ka, Poznań.

Giddens A. (2008) *Konsekwencje nowoczesności*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

Goffman E. (2006) *Charakterystyka instytucji totalnych*, w: *Współczesne teorie socjologiczne*, A. Jasińska-Kania, L. Nijakowski, J. Szacki i M. Ziółkowski (red.), t. 1, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 316–335.

Granovetter M. (1985) *Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness*, „American Journal of Sociology”, vol. 91, no 3, s. 481–510.

Habermas J. (2002) *Teoria działania komunikacyjnego. Tom II. Przyczynek do krytyki rozumu funkcjonalnego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Hayek F. (1998a) *Indywidualizm prawdziwy i fałszywy*, w: *Indywidualizm i porządek ekonomiczny*, Wydawnictwo ZNAK, Kraków, s. 7–41.

Hayek F. (1998b) *Wykorzystanie wiedzy w społeczeństwie*, w: *Indywidualizm i porządek ekonomiczny*, Wydawnictwo ZNAK, Kraków, s. 89–104.

Hayek F. (2004) *Zgubna pycha rozumu. O błędach socjalizmu*, Wydawnictwo ARCANA, Kraków.

Hollingsworth J. (2002) *On Institutional Embeddedness*, w: *Advancing Socio-Economics: An Institutional Perspective*, J.R. Hollingsworth,

K.L. Müller and E.J. Hollingsworth (eds.), Rowman & Littlefield Publishers, Inc., Lanham, Boulder, New York, Oxford, s. 87–107.

Kamiński A. (1998) *Biurokracja, Encyklopedia socjologii*, t. 1, Oficyna Naukowa, Warszawa, s. 67–70.

Kamiński M. (2006) *Gry więzienne. Tragikomiczny świat polskiego więzienia*, Oficyna Naukowa, Warszawa.

Kant I. (2005 [1784]) *Idea powszechnej historii w aspekcie kosmopolitycznym*, w: *Idem, Rozprawy z filozofii historii*, Wydawnictwo ANTYK, Kęty, s. 31–43.

Kozielecki J. (2001) *Psychotransgresjonizm. Nowy kierunek psychologii*, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa.

Kozłowski J. (2002) *Refleksywność – jedna z kluczowych idei przełomu tysiącleci?*, w:

Kreowanie NOWEGO, H. Grajewska-Rychlik, A. Goryńska (red.), Wydawnictwo Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego w Warszawie, Warszawa, s. 205–248.

Koźmiński A., Zawiślak A. (1982) *Pewność i gra. Wstęp do teorii zachowań organizacyjnych*, Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.

Lavoie D. (1994) *Odkrywanie i postrzeganie szansy gospodarczej: kultura a Kirznerowski model przedsiębiorczości*, w: *Kultura przedsiębiorczości*, B. Berger (red.), Oficyna Literatów „Rój”, Warszawa, s. 43–62.

Lissowski G. (1994) *Wprowadzenie*, „Studia Socjologiczne”, nr 3–4, s. 7–12.

Merton R. (1936) *The Unanticipated Consequences of Purposive Social Action*, „American Sociological Review”, vol. 1, no 6, s. 894–904.

Meyer J., Jepperson R. (2000) *The ‘Actors’ of Modern Society: The Cultural Construction of Social Agency*, „Sociological Theory”, vol. 18, no 1, s. 100–120.

Mikosik S. (1993) *Teoria rozwoju gospodarczego Josepha A. Schumpetera*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Mises L. von (1966) *Human Action: A Treatise on Economics*, Henry Regnery, Chicago.

Morawski W. (2008) *Agencja społeczna w dobie globalizacji*, w: *Ku przyszłości. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Lechowi W. Zacherowi w 65. rocznicę urodzin*,

A. Goryńska, M. Rządowolska (red.), Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego, Warszawa, s. 333–349.

Olson M. (1982) *The Rise and Decline of Nations. Economic Growth, Stagflation, and Social Rigidities*, Yale University Press, New Haven and London.

Olson M. (1993) *Dictatorship, Democracy and Development*, „American Political Science Review”, vol. 87, no 3, s. 567–576.

Olson M. (1995 [1965]), *The Logic of Collective Action. Public Goods and the Theory of Groups*, Harvard University Press, Cambridge, MA.

Olson M. (2000) *Power and Prosperity. Outgrowing Communist and Capitalist Dictatorships*, Basic Books, New York.

Ostrom E. (1994) *Governing the Commons. The Evolution of Institutions for Collective Action*, Cambridge University Press, Cambridge.

Ostrom E. (1998) *A Behavioral Approach to the Rational Choice Theory of Collective Action*, „Presidential Address, American Political Science Association”, 1997, vol. 92, no 1, s. 1–22.

Ostrom E. (2005) *Understanding Institutional Diversity*, Princeton University Press, Princeton and Oxford.

Ostrom V. (1989) *The Intellectual Crisis in American Public Administration*, The University of Alabama Press, Tuscaloosa and London.

Ostrom V. (1994) *Federalizm amerykański. Tworzenie społeczeństwa samorządnego*, tłum. Justyna Kubicka-Daab, Małgorzata Korzycka-Iwanow, Polskie Towarzystwo

Psychologiczne – Pracownia Wydawnicza, Warszawa–Olsztyn.

Ostrom V. (1997) *The Meaning of Democracy and the Vulnerability of Democracies. A Response to Tocqueville's Challenge*, The University of Michigan Press, Ann Arbor.

The Politics of Crisis Management in Transitional Poland 1990–1999 (2008), F. Bylander, P. Chmielewski and G. Simons (eds.), Swedish

National Defence College and CRISMART, Stockholm.

Popper K. (1976) *Unended Quest. An Intellectual Autobiography*, Open Court, La Salle, Illinois.

Popper K. (1989) *Nędza historycyzmu*, Wydawnictwo KRAĞ, Warszawa.

Popper K. (1993) *Spółeczeństwo otwarte i jego wrogowie*, t. 2, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Popper K. (1997a) *Mit schematu pojęciowego. W obronie nauki i racjonalności*, Książka i Wiedza, Warszawa.

Popper K. (1997b) *W poszukiwaniu lepszego świata*, Książka i Wiedza, Warszawa. Rappaport R. (2007) *Religia i rytuał w rozwoju ludzkości*, Zakład Wydawniczy „NOMOS”,

Kraków.

Ritzer G. (1985) *The Rise of Micro-Sociological Theory*, „Sociological Theory”, vol. 3, no 1, s. 88–98.

Ritzer G. (2000) *Sociological Theory*, McGraw-Hill International Editions, New York. Ritzer G., Gindoff P. (1992) *Methodological Relationism: Lessons for and from Social Psy-*

chology, „Social Psychology Quarterly”, vol. 55, no 2, s. 128–140.

Roget's II The New Thesaurus (1988) Expanded Edition by the editors of The American Heritage Dictionary, Houghton Mifflin Company, Boston.

Rosenthal U., ‘t Hart P., Kouzmin A. (1991) *The Bureau-Politics of Crisis Management*,

„Public Administration”, vol. 69, s. 211–233.

Schumpeter J. (1995) *Kapitalizm, socjalizm, demokracja*, PWN, Warszawa.

Szacka B. (1991) *Wstęp*, w: *Człowiek, zwierzę społeczne*, B. Szacka i J. Szacki (red.), Czy- telnik, Warszawa, s. 5–40.

Szacki J. (1999) *Indywidualizm i kolektywizm. Wstępna analiza pojęciowa*, w: *Indywidu- alizm a kolektywizm*, E. Morawska (red.), Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa.

Sztompka P. (1990) *Agency and Progress: The Idea of Progress and Changing Theories of Change*”, w: *Rethinking Progress. Movements*,

Forces and Ideas at the End of the Twentieth Century, J. Alexander, P. Sztompka (eds.), Unwin Hyman Inc., Boston, s. 247–263.

Sztompka P. (2005) *Socjologia zmian społecznych*, Wydawnictwo ZNAK, Kraków. Sztompka P. (2007) *Zaufanie. Fundament społeczeństwa*, Wydawnictwo ZNAK, Kraków.

Watkins J. (2001) *Wyjaśnianie historii. Indywidualizm metodologiczny i teoria decyzji w naukach społecznych*, tłum. A. Chmielewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław.

Whitmeyer J. (1994) *Why Actor Models Are Integral to Structural Analysis*, „Sociological Theory”, vol. 12, no 2, s. 153–165.

Wiley N. (1988) *The Micro-Macro Problem in Social Theory*, „Sociological Theory”, vol. 6, no 2, s. 254–261.

Ziółkowski M. (2006a) *O pewnych przeciwnych tendencjach przemian współczesnych teorii socjologicznych*, w: *Stawanie się społeczeństwa. Szkice ofiarowane Piotrowi Sztompce z okazji 40-lecia pracy naukowej*, A. Flis (red.), Universitas, Kraków, s. 21–34.

Ziółkowski M. (2006b) *Teoria socjologiczna początku XXI wieku*, w: *Współczesne teorie socjologiczne*, A. Jasińska-Kania, L. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski (red.), t. 1, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 15–32.

Aleksandra Jasińska-Kania Miłość i nienawiść: zakorzenie i wykorzenie w naturze, kulturze i społeczeństwie

Alexander R.D. (2006) *Ewolucja ludzkiej psyche*, tłum. J. Szacki, w: *Współczesne teorie socjologiczne*, A. Jasińska-Kania, L.M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski (red.),

t. 1, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 211–225.

Badinter E. (1998) *Historia miłości macierzyńskiej*, tłum. K. Choiński, Oficyna Wydawnicza Volumen, Warszawa.

Barbalet J. (2001) *Emotion, Social Theory, and Social Structure: A Macrosociological Approach*, Cambridge University Press,

Cambridge.

Bonnet G. (2006) *Perwersje seksualne: historia pojęcia, opis objawów, przyczyny*, tłum.

D. Demidowicz-Domanasiewicz, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk. Boski P. (2009) *Kulturowe ramy zachowań społecznych. Podręcznik psychologii między-kulturowej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Bourdieu P. (2004) *Męska dominacja*, tłum. L. Kopciewicz, Oficyna Naukowa, Warszawa. Bourdieu P. (2005) *Dystynkcja: Społeczna krytyka władzy sądzienia*, tłum. P. Biłos,

Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.

Buss D.M. (2007) *Ewolucja miłości*, tłum. A. Sosenko, w: *Nowa psychologia miłości*

R.J. Sternberg i K. Weis (red.), Moderator, Taszów, s. 101–131.

Eibl-Eibesfeldt I. (1987) *Miłość i nienawiść*, tłum. Z. Stromenger, PWN, Warszawa.

Ehrenreich B. (2004) *Rytuały krwi*, tłum. P. Kołyszko, Wydawnictwo Jacek Santorski & Co, Warszawa.

Fischer H. (2004a) *Anatomia miłości*, tłum. Joteł, Dom Wydawniczy Rebis, Poznań.

Fischer H. (2004b) *Dlaczego kochamy?*, tłum. A. Jankowski, Dom Wydawniczy Rebis, Poznań.

Gdula M. (2009) *Trzy dyskursy miłosne*, Oficyna Naukowa, Warszawa.

Giddens A. (2002) *Nowoczesność i tożsamość: „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowo- czesności*, tłum. A. Szulżycka, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Goode W.J. (1973) *Explorations in Social Theory*, Oxford University Press, New York, London.

Hochschild A., Ehrenreich B. (2004) *Global Woman*, Metropolitan/Oak Book, New York. Illouz E. (1997) *Consuming Romantic Utopia. Love and the Cultural Contradictions of*

Capitalism, University of California Press, Berkeley–Los Angeles.

Jasińska-Kania A. (2006) *Socjologiczne odkrywanie emocji*, „Kultura i

Społeczeństwo”, rok L, nr 1–2, s. 41–53.

Jasińska-Kania A. (2009) *O miłości i nienawiści w życiu codziennym z perspektywy socjologicznej*, w: *Barwy codzienności. Analiza socjologiczna*, M. Bogunia-Borowska (red.), Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 217–236.

Johnson-Laird P.N., Oatley K. (2005) *Poznawcza i społeczna konstrukcja w emocjach*, tłum. M. Kacmajor, w: *Psychologia emocji*, M. Lewis, J.M. Haviland-Jones (red.), Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, s. 576–597.

Kemper T.D. (2005) *Modele społeczne w wyjaśnianiu emocji*, tłum. P. Kołyszko, w: *Psychologia emocji*, M. Lewis, J.M. Haviland-Jones (red.), Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.

Linton R. (1975) *Kulturowe podstawy osobowości*, tłum. A. Jasińska-Kania, PWN, Warszawa.

Niehoff D. (2001) *Biologia przemocy*, tłum. A. Jankowski, Media Rodzina, Poznań.

Nijakowski L. (2008) *Mowa nienawiści w świetle teorii dyskursu*, w: *Analiza dyskursu w socjologii i dla socjologii*, A. Horolets (red.), Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń.

Nowicka E. (1997) *Świat człowieka – świat kultury*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Scheff T.J. (2006) *Goffman Unbound! A New Paradigm For Social Sciences*, Paradigm Publishers, Boulder, CO.

Staub E. (1989) *Roots of Evil: The Origins of Genocide and Other Group Violence*, Cambridge University Press, New York.

Staub E. (2005) *The Origins and Evolution of Hate, With Notes on Prevention*, w: *The Psychology of Hate*, R.J. Sternberg (ed.), American Psychological Association, Washington DC, s. 51–66.

Sternberg R.J. (2005) *Understanding and Combating Hate*, w: *The Psychology of Hate*,

R.J. Sternberg (ed.), American Psychological Association, Washington DC, s. 37–49. Turner J.H., Stets J.E. (2009) *Socjologia emocji*, tłum. M. Bucholc, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Maciej Gdula Wokół pojęcia wykluczenia w naukach społecznych

Beauvoir de S. (2003) *Druga pleć*, tłum. G. Mycielska, M. Leśniewska, Wydawnictwo Jacek Santorski & Co., Warszawa.

Bourdieu P., Sayad A. (1964) *Le Deraciment*, Les Éditions de Minuit, Paris. Bourdieu P. (1977) *Algérie 60*, Les Éditions de Minuit, Paris.

Bourdieu P. (1998) *La Misère du Monde*, Seuil, Paris.

Bourdieu P. (2006) *Medytacje Pascaliańskie*, tłum. K. Wakar, Oficyna Naukowa, Warszawa.

Cała A. (1992) *Wizerunek Żyda w polskiej kulturze ludowej*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.

Goffman E. (2005) *Piętno*, tłum. A. Dzierżyńska, J. Tokarska-Bakir, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.

Gross J. (2008) *Strach*, Wydawnictwo ZNAK, Kraków.

Jacyno M. (1997) *Iluzje codzienności. O teorii socjologicznej Pierre'a Bourdieu*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa.

Janion M. (2009) *Bohater, spisek, śmierć*, WAB, Warszawa.

Poławski P. (2007) *Wykluczenie i szanse społecznej partycypacji*, w: *Jedna Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne*, A. Kojder (red.), Wydawnictwo WAM, Polska Akademia Nauk, Kraków.

Tokarska-Bakir J. (2004) *Rzeczy mgliste*, Pogranicze, Sejny. Tokarska-Bakir J. (2008) *Legendy o krwi*, WAB, Warszawa.

Sławomir Łodziński Maciej Ząbek Ludzie w zawieszeniu. Dylematy wykorzenienia i zakorzenienia w zbiorowości uchodźców

Achiron M. (2001) *Traktat pod presją*, „Z obcej ziemi”, nr 13, s. 3–7.

Barnard A. (2006) *Antropologia. Zarys teorii i historii*, tłum. S. Szymański, PIW, Warszawa.

Black R. (2001) *Fifty Years of Refugee Studies: From Theory To Policy*, „International Migration Review”, no 1, s. 55–78.

Boswell Ch. (2005) *The Ethics of Refugee Policy*, Ashgate Publishing, London.

Castles S. (2003) *Towards a Sociology of Forced Migration and Social Transformation*, „Sociology”, no 1, s. 13–34.

Centlivres P., Centlivres-Demont M. (1988) *The Afghan Refugee in Pakistan: An Ambiguous Identity*, „Journal of Refugee Studies”, no 1, s. 141–152.

Chlebny J. (red.) (2006) *Prawo o cudzoziemcach. Komentarz*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.

Chutnik M. (2007) *Szok kulturowy. Przyczyny, konsekwencje, przeciwdziałanie*, Universitas, Kraków.

Cutts M. (red.) (2000) *Uchodźcy świata 2000. 50 lat pomocy humanitarnej*, UNHCR, Warszawa.

Davis J. (1992) *The Anthropology of Suffering*, „Journal of Refugee Studies”, no 5, s. 149–161.

Florczak A. (2003) *Uchodźcy w Polsce. Między humanitaryzmem a pragmatyzmem*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń.

Gennep van A. (2006 [1909]) *Obrzędy przejścia*, tłum. B. Biały, PIW, Warszawa.

Graham M., Khosravi S. (1997) *Home is Where You Make it: Repatriation and Diaspora Culture among Iranins in Sweden*, „Journal of Refugee Studies”, no 10, s. 115–133.

Harrel-Bond B. (1986) *Imposing Aid. Emergency Assistance to Refugees*, Oxford.

Harrel-Bond B., Voutira E. (1992) *Anthropology and Study of Refugees*, „Anthropology Today”, no 8, s. 6–10.

Hassner P. (2002) *Koniec pewników. Eseje o wojnie, pokoju i przemocy*, tłum. M. Ochab, Fundacja im. Stefana Batorego i Wydawnictwo Sic!, Warszawa.

Herzfeld M. (2004) *Antropologia. Praktykowanie teorii w kulturze i społeczeństwie*, tłum.

M.M. Piechaczek, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego,

Kraków.

Indra D. (1998) *Interview with Barbara Harrell-Bond*, w: *Engendering forced migration*.

Theory and practice, I. Doreen (ed.), Berghan Books, Oxford–New York.

Jasińska-Kania A., Łodziński S. (2008) *Wykluczani z narodu: mniejszości narodo- we, migranci, uchodźcy*, w: *Wykluczeni. Wymiar społeczny, materialny i etniczny*,

M. Jarosz (red.), Instytut Studiów Politycznych, Warszawa, s. 243–307.

Kępińska E. (2005) *Recent Trends in International Migration. The 2005 SOPEMI Report for Poland*, „CMR Working Papers”, no 2/60, s. 1–88.

Loescher G. (1992) *Refugee Movements and International Security*, International Institute for Strategic Studies, Adelphi Paper, London.

Loescher G., Betts A., Milner J. (2008) *The United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). The politics and practice of refugee protection into the 21 century*, Routledge, London.

Malkki Lisa H. (1995) *Refugees and Exile: From „Refugee Studies” to National Order of Things*, „Annual Review of Anthropology”, vol. 24, s. 495–523.

McSpadden L., Moussa H. (1993) „*I Have a Name*”: *The Gender Dynamics in Asylum and Resettlement of Ethiopian and Eritrean Refugees in North America*, „Journal of Refugee Studies”, no 3, s. 153–170.

Mikołajczyk B. (1997) *Zasada niewydalania uchodźców a pojęcie „kraju bezpiecznego”*, „Państwo i Prawo”, nr 3.

Mikołajczyk B. (2004) *Osoby ubiegające się o status uchodźcy. Ich prawa i standardy traktowania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.

Oleksiewicz I. (2006) *Uchodźcy w Unii Europejskiej. Aspekty prawne i polityczne*, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz–Rzeszów.

Oliwa-Ciesielska M. (2006) *Piętno nieprzypisania. Studium o wyizolowaniu społecznym bezdomnych*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.

Proudfoot M.J. (1956) *European Refugees: 1939–52. A Study in Forced*

Population Movement, Faber and Faber Ltd., London.

Rose P.I. (1981) *Some Thoughts about Refugees and the Descendants of Theseus*, „International Migration Review”, no 1, s. 8–15.

Rose P.I. (1993) *Tempset-Tost, Ethnicity, and the Politics of Rescue*, „Sociological Forum”, no 1.

Shahidian H. (2000) *Sociology and Exile: Banishment and Tensional Loyalties*, „Current Sociology”, no 2, s. 81–106.

Symonides J. (1991) *Prawo do azylu*, w: *Prawa człowieka – model prawny*, R. Wieruszewski (red.), Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków.

Torpey J. (1998) *Coming and Going: On the State Monopolization of the Legitimate „Means of Movement”*, „Sociological Theory”, no 3, s. 239–259.

Turner V. (2004) *Liminalność i communitas*, tłum. E. Dżurak, w: *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, M. Kempny, E. Nowicka (red.), PWN, Warszawa.

Turner V. (2005) *Od rytuału do teatru. Powaga zabawy*, tłum. M. i J. Dziekanowie, Oficyna Wydawnicza Wolumen, Warszawa.

Turner V. (2006 [1967]) *Las symboli. Aspekty rytuałów u ludu Ndembu*, Wydawnictwo Naukowe Nomos, Kraków.

Weinar A. (2006) *Europeizacja polskiej polityki wobec cudzoziemców 1990–2003*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.

Wieruszewski R. (2001) *Konwencja genewska i prawa człowieka*, „Z obcej ziemi”, nr 13, s. 8–11.

Wierzbicki B. (1993) *Sytuacja prawna uchodźcy w systemie międzynarodowej ochrony praw człowieka*, Temida2, Białystok.

Voutira E., Doná G. (2007) *Refugee Research Methodologies: Consolidation and Transformation of a Field*, „Journal of Refugee Studies”, no 2, s. 163–171.

Ząbek M. (2007) *Biali i Czarni. Postawy Polaków wobec Afryki i Afrykanów*, Wydawnictwo DiG, Warszawa.

Zetter R. (1991) *Labelling Refugees: Forming and Transforming a Bureaucratic Identity*,

„Journal of Refugees Studies”, no 4, s. 39–62.

Zolberg A., Suhrke A., Aguayo S. (1989) *Escape from Violence. Conflict and the Refugees Crisis in the Developing World*, Oxford University Press, New York.

Renata Włoch „Krzepka chimera”, „chwast” czy „fundamentalista”? Muzułmanie we Francji i w Wielkiej Brytanii: między wykorzeniem a zakorzeniem

1989–2007. *Enquête sur l'évolution de l'Islam en France* (2008) IFOP, Département/Opinion Publique pour La Choix.

Allievi S. (2003) *Islam in the public space*, w: *Muslim Networks and Transnational Communities in and across Europe. Muslim Minorities*, S. Allievi, J. Nielsen, (eds.), vol. 1, Brill, Leiden, Boston.

Attitudes to Living in Britain – A Survey of Muslim Opinion (2006) GfK NOP Social Research for Channel 4 Dispatches. Dostępne na stronie: <http://www.slideshare.net/brighteyes/attitudes-to-living-in-britain>.

Ballard R. (1994) *The Emergence of Desh Pardesh*, w: *Desh Pardesh: The South Asian Presence in Britain*, R. Ballard (ed.), Hurst and Co., London.

Ballard R. (1997) *The construction of a conceptual vision: „ethnic groups” and the 1991 UK Census*, „Ethnic and Racial Studies”, vol. 20, no 1.

Ballard R. (2006) *Popular islam in Northern Pakistan and its Reconstruction in Urban Britain*, w: *Sufism in the West*, J. Malik and J.R. Hiunelis (eds.), Routledge, London, s. 160–186.

Bertossi C. (2003) *„There Ain't No Black in the Republican Pact”: The Debate On Citizenship In France And Its Limits*. Dostępne na stronie: http://www.emz-berlin.de/projekte_e/pj32_1pdf/IntPol_France.pdf.

Bertossi C. (2006) *How does the French Republic deal with Ethno-Cultural and Religious Diversity?*, „Working Paper” no 38, Trustee Fund for the Advancement of Scholarship. Dostępne na stronie: www.aup.fr/pdf/WPSeries/AUP_wp38-Bertossi.pdf.

Bhatt Ch. (1997) *Liberation and Purity. Race, new religious movements and the ethics of postmodernity*, UCL Press, London, s. 185.

Brouard S., Tiberj V. (2005) *Français comme les autres? Enquête sur les citoyens d'origine maghrébine, africaine et turque*, Presses de Sciences Po, Paris.

Cardoso L. (2000) *At the Heart of the „Affair”, A Professor from Créil Provides Testimony.* Dostępne na stronie: www.unc.edu/depts/europe/conferences/Veil2000/articles/translations/Cardoso.doc.

Cesari J. (2003) *Muslim Minorities in Europe: the Silent Revolution, w: Modernizing Islam: Religion in the Public Sphere in the Middle East and in Europe*, J. Esposito, F. Burgat (ed.), Rutgers University Press, Piscataway.

Cesari J. (2006) *When Islam and Democracy Meet: Muslims in Europe and in the United States*, Palgrave Macmillan, New York.

Chikha E. (1990) *Chronologie*, „Hommes et Migrations”, no 1129–1130. Dostępne na stronie: <http://www.unc.edu/depts/europe/conferences/Veil2000/chronologie.pdf>.

Chirac J. (2003) *Discours relatif au respect du principe de laïcité dans la République*, dostępne na stronie: http://www.elysee.fr/elysee/francais/interventions/discours_et_declarations/2003/decembre/discours_prononce_par_m_jacques_chirac_president_de_la_republique_relatif_au_respect_du_principe_de_laicite_dans_la_republique-palais_de_l_elysee.2829.html.

Devadason R. (2000) „*Cultural Navigation*”. *Negotiating ethnic minority identities in Britain's graduate labour market*, (b.d.).

Education for all. Report of the Committee of Enquiry into the Education of Children from Ethnic Minority Groups (The Swann Report) (1985), Her Majesty's Stationery Office, London. Dostępny na stronie domowej Dereka Gilliarda poświęconej brytyjskiej edukacji: <http://www.kbr30.dial.pipex.com/documents/docs3/swann01.shtml>.

Hamel el Ch. (2002) *Muslim Diaspora in Western Europe: The Islamic Headscarf (Hijab), the Media and Muslims' Integration in France*, „Citizenship Studies”, vol. 6, no 3.

Freedman J. (2004) *Secularism as a barrier to integration? The French dilemma*, „International Migration”, vol. 42, no 3.

Geisser V., Mohsen-Finan K. (2001) *L'islam à l'école. Une analyse sociologique des pratiques et des représentations du fait islamique dans la population scolaire de Marseille, Montbéliard et Lille*, Rapport de l'IEHSI.

Gilroy P. (1991) „*There Ain't no Black in the Union Jack*”, *The Cultural Politics of Race and Nation*, The University of Chicago Press, Chicago.

Honeyford R. (1984) *Education and Race – an Alternative View*.
Przedruk artykułu dostępny na stronie:
<http://www.telegraph.co.uk/arts/main.jhtml?xml=/arts/2006/08/27/ftmulti27.xml&page=1>. <http://www.riotsfrance.ssrc.org>.

Kastoryano R. (2004) *France's Veil Affair. National institutions and transnational identities*, „Inroads”, vol. 15, s. 63–73. Dostępne na stronie: www.inroadsjournal.ca/archives/inroads15/toc15.htm.

Kristianasen W. (2006) *Britain's multiculturalism falters*, „Le Monde Diplomatique”.

Dostępne na stronie: <http://mondediplo.com/2006/11/02ukmslims>.

Kumar K. (2000) *Nation and Empire: English and British National Identity in Comparative Perspective*, „Theory and Society”, vol. 29, no 5.

Kumar K. (2006) *English and French national identity: comparisons and contrasts*, „Nations and Nationalism”, vol. 12, no 3.

Kureishi H. (2000) *Czarny Album*, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań.

Laborde C. (2005) *Secular Philosophy and Muslim Headscarf in School*, „The Journal of Political Philosophy”, vol. 13, no 3.

Laurence J., Vaisse J. (2006) *Integrating Islam. Political and Religious Challenges in Contemporary France*, Brookings Institute Press, Washington.

Les musulmanes et laïcité. Sondage exclusif CSA / „Le Parisien” (2004), badania przeprowadzone 21 stycznia 2004 r. metodą telefoniczną na reprezentatywnej grupie 1004 osób. Dostępne na stronie: <http://csa-fr.com/dataset/data2004/opi20040121b.htm>.

L'Islam en France et les réactions aux attentats du 11 septembre

2001 (2001) Sondage IFOP, „Le Monde” / „Le Point”/ „Europe” 1–5 octobre 2001. Badania na próbie 940 muzułmanów. Dostępne na stronie: <http://www.ifop.com/europe/sondages/opinionf/islam.asp>.

Lloyd C., Waters H. (1990) *France: One culture, one people*, „Race&Class”, vol. 33, no 3.

Łodziński S. (1999) *Obcy czy obywatele? Problemy migracji z krajów Trzeciego Świata do Europy Zachodniej w latach dziewięćdziesiątych*, w: *Migracje 1945–1995. Migracje i Społeczeństwo*, t. 3, J.E. Zamojski (red.) Wydawnictwo Neriton, Warszawa.

Mac Laughlin J. (1998) *Racism, ethnicity and multiculturalism in contemporary Europe: a review essay*, „Political Geography”, no 17.

Mazher Idriss M. (2005) *Laïcité and the banning of the ‘hijab’ in France*, „Legal Studies”, vol. 25, no 2.

Mirza M., Senthilkumaran A., Ja’far Z. (2007) *Living apart together. British Muslims and the paradox of multiculturalism*, Policy Exchange. Dostępne na stronie: www.policy-exchange.org.uk/images/libimages/246.pdf.

Modood T., Werber P. (1997) *The Politics of Multiculturalism in the New Europe: Community, Identity, Racism*, Zed Books, London.

Murray G. (2006) *France: the riots and the Republic*, „Race&Class”, vol. 47, no 4.

Muslim Poll (2004) ICM Research for Guardian. Dostępne na stronie: http://news.bbc.co.uk/1/shared/bsp/hi/pdfs/14_11_05_bbc_faith.pdf.

Nairn T. (1994) *The Enchanted Class: Britain and Its Monarchy*, Vintage, New York. Parzymies A. (2005) *Wstęp*, w: *Muzułmanie w Europie*, A. Parzymies (red.), Wydawnictwo

Akademickie Dialog, Warszawa.

Pew Global Attitudes Project, *Muslims in Europe: Economic Worries Top Concerns about Religious and Cultural Identity*. Dostępne na stronie: <http://pewglobal.org/reports/pdf/254.pdf>.

Roy O. (2003), *Euroislam or jihad within?*, „National Interest”, vol. 71. Rushdie S. (1990) *Szatańskie wersety* (brak miejsca wydania).

Samad Y. (1997) *The Plural Guises of Multiculturalism: Conceptualising a Fragmented Paradigm*, w: *The Politics of*

Multiculturalism in the New Europe: Community, Identity, Racism, Modood T., Werbner P. (eds.), Zed Books, London.

Schnapper D. (1997) *La conception de la nation*, „Cahiers Français”, no 281, Mai–Juin. Schneider C.L. (2007) *Police Power and Race Riots in Paris*, „Politics Society”, vol. 35,

no 4.

Small S., Solomos J. (2006) *Race, Immigration and Politics in Britain: Changing Policy Agendas and Conceptual Paradigms 1940s–2000s*, „International Journal of Comparative Sociology”, vol. 47.

Smith Z. (2002) *Białe zęby*, Wydawnictwo ZNAK, Kraków.

Sorman G. (2007) *Dzieci Rifa'y. Muzułmanie i nowoczesność*, Prószyński i S-ka, Warszawa.

Stavo-Debaugé J. (2005) *Mobilising statistical powers for action against discrimination: the case of the United Kingdom*, „International Social Science Journal”, vol. 57, no 183.

Tomlinson S. (1982) *A Note on the Education of Ethnic Minority Children in Britain*, „International Migration Review”, vol. 16, no 3.

Vertovec S. (2005) *Pre-, High-, Anti- and Post-Multiculturalism*, ESRC Centre on Migration, Policy and Society, University of Oxford. Dostępne na stronie: www.ies.be/activities/multicult/vertovec.ies.pdf.

Vertovec S. (2006) *The Emergence of Super-Diversity in Britain*, „Working Paper”, no 25, Centre on Migration, Policy and Society, University of Oxford, Oxford. Dostępne na stronie: www.compas.ox.ac.uk/publications/Working%20papers/Steven%20Vertovec%20WP0625.pdf.

Wieviorka M. (2002) *Race, Culture, and Society: The French Experience with Muslims*, w: *Muslim Europe or Euro-Islam. Politics, Culture, and Citizenship in the Age of Globalization*, N. AlSayyad, M. Castells (eds.), Lexington Books, Lanham.

Marta Šaranović-Kusz Naturalizacja jako „instytucjonalne

zakorzenie”. Procedury naturalizacji imigrantów w wybranych krajach

Bauböck R. (1997) *Integracja imigrantów*, Departament Migracji i Uchodźstwa MSWiA, Warszawa.

Cantle T. (2006) *Na Wyspach przesadzili z wielokulturowością*, „Gazeta Wyborcza” z 23 października.

Castles S. (2000) *How nation-states respond to immigration and ethnic diversity*, w: *The Sociology of Race and Ethnicity III*, M. Cross (ed.), Edward Elgar Publishing, Cheltenham.

Cudzoziemcy (2007), J. Chlebny (red.), Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa.

Ekspertyza podsumowująca doświadczenia teoretyczne i empiryczne nad społecznymi i ekonomicznym wymiarem integracji (2007), Ośrodek Badań nad Migracjami UW, Warszawa. Dostępne na stronie: <http://mplm.pl/produkty/MODUL%20III/Ekspertyza%20podsumowuj%C4%85ca%20do%C5%9Bwiadczenia%20teoretyczne%20i%20empiryczne.pdf>.

Fukuyama F. (2007) *Kłeska wielokulturowości*, „Gazeta Wyborcza” z 3–4 lutego. Habermas J. (1993) *Obywatelstwo a tożsamość narodowa. Rozważanie nad przyszłością*

Europy, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa.

Hartmeier M. (1998) *Wpływ zasady terytorialnej na politykę integracyjną i asymilacyjną na przykładzie Francji*, w: *Obywatelstwo a tożsamość narodowa w kontekście integracji europejskiej. Materiały z Konferencji międzynarodowej, Opole, 28–29 października 1998*, Wydawnictwo Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej w Gliwicach, Gliwice.

Huntington S. (2007) *Kim jesteśmy? Wyzwania dla amerykańskiej tożsamości narodowej*, Wydawnictwo ZNAK, Kraków.

Lesińska M. (2007) *Imigranci jako grupa wykluczona w perspektywie państwa przyjmującego*, w: *Europa – ziemia obiecana?*, P. Matusz-Protasiewicz, E. Stadtmüller (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław.

Łodziński S. (2000) *Etniczność, obywatelstwo i wielokulturowość w*

procesach globalizacji, w: *Kultury pozaeuropejskie i globalizacja. Zderzenia*, J. Zdanowski (red.), Dom Wydawniczy ELIPSA, Warszawa.

Magoska M. (2000) *Obywatelstwo europejskie – czy nowa jakość?*, w: *Prawo i ład społeczny. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesor Annie Turskiej*, Wydział Prawa i Administracji UW, Warszawa.

Mazur-Rafał M. (2006) *Zmiana paradygmatu w niemieckiej polityce migracyjnej w latach 1998–2004? Wnioski dla Polski*, „CEFMR Working Paper”, nr 2.

Obywatelstwo wielokrotnego wyboru (2007), A. Górny (red.), Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.

Solomos J., Schuster L., *Migration, Citizenship and Globalization: A comparison of trends in European Societies*, http://www.lsbu.ac.uk/ahs/research/reports/solomos/s_intro.shtml.

Z kapcia obywatela (2008), „Gazeta Stołeczna” z 2 czerwca.

Kamil Kijek Między integracją a wykluczeniem. Doświadczenia szkolne jako czynnik politycznej socjalizacji młodzieży żydowskiej w Polsce okresu międzywojennego

Aleksiun N. (2004) *Polish Jewish Historians Before 1918: Configuring the Liberal East European Jewish Intelligentsia*, „East European Jewish Studies”, vol. 34, no 2, Winter, s. 41–54.

Aleksiun N. (2006) *Stosunki polsko-żydowskie w piśmiennictwie historyków żydowskich w Polsce w latach trzydziestych XX wieku*, „Studia Judaica”, t. 9, nr 1, s. 47–67.

Anderson B. (1997) *Wspólnoty wyobrażone*, Fundacja Stefana Batorego, Kraków.

Awakening Lives: autobiographies of Jewish youth in Polish before the Holocaust (2002),

J. Shandler (red.), Yale University Press, New Haven.

Bacon G. (2002) *National Revival Ongoing Acculturation – Jewish*

Education in Interwar Poland, „Jahrbuch Des Simon-Dubnow-Instituts”, vol. 1, s. 71–92.

Bacon G. (1996) *The Politics of Tradition. Agudat Yisrael in Poland, 1916–1939*, Magnes Press, Jerusalem.

Bourdieu P. (2006) *Dystynkcja. Społeczna krytyka władzy sądenia*, Scholar, War- szawa.

Bourdieu P., Passeron J.-C. (1990) *Reprodukcja. Elementy teorii systemu nauczania*, tłum. E. Neyman, PWN, Warszawa.

Bourdieu P., Wacquant L.J.D. (2001) *Zaproszenie do socjologii refleksyjnej*, Oficyna Naukowa, Warszawa.

Brubaker R. (1998) *Nacjonalizm Inaczej. Struktura narodowa i kwestie narodowe w no- wej Europie*, PWN, Warszawa.

Brumberg A. (1989) *The Bund and the Polish Socialist Party in the late 1930's*, w: *The Jews of Poland Between Two World Wars*, Y. Guttman, J. Reinhartz, E. Mendelsohn, Ch. Schmeruk (eds.), Brandeis University Press, Hannover and London.

Cała A. (1994) *The social consciousness of young Jews in interwar Poland*, „Polin”, vol. 8, s. 42–65.

Cała A. (2003) *Ostatnie Pokolenie: autobiografie polskiej młodzieży żydowskiej okresu międzywojennego: ze zbioru YIVO Institute for Jewish Research w Nowym Jorku*, Wydawnictwo Sic!, Warszawa.

Chinuchenu. Nasze wychowanie (1932), Jednodniówka wydana przez Dyрекcję Kursów „Tarbutu”, Styczeń, Tarbut, Lwów.

Chmielewski S. (1937) *Stan Szkolnictwa wśród Żydów w Polsce*, „Sprawy Narodowościowe”, nr 1–2, R. XI.

Domagalska M. (2006) *Anti-Semitic Discourse in Polish nationalist weeklies between 1918 and 1939*, „East European Jewish Affairs”, vol. 36, no 2, s. 191–197.

Engel D. (2002) *Perceptions of Power – Poland and World Jewry*, „Jahrbuch Des Simon-Dubnow-Instituts”, vol. 1, s. 17–29.

Eseinstein M. (1950) *Jewish Schools in Poland, 1919–1939. Their Philosophy and Development*, King's Crown Press, New York.

Falski M. (1937) *Środowisko społeczne młodzieży a jej*

wykształcenie, Nasza Księgarnia, Warszawa.

Frost S. (1998) *Schooling as a socio-political expression: Jewish Education in Interwar Poland*, Magnes Press, Jerusalem.

Gellner E. (1991) *Narody i Nacjonalizm*, PIW, Warszawa.

Grunbaum I. (1919) *Materiały w sprawie żydowskiej w Polsce*, zeszyt II, Biuro Prasowe Organizacji Syjonistycznej w Polsce, Warszawa, s. 3–18, 29.

Grunbaum I. (1922) *Materiały w sprawie żydowskiej w Polsce*, zeszyt V, Biuro Prasowe Organizacji Syjonistycznej w Polsce, Warszawa.

Guttman Y. (1989) *Polish Antisemitism between the Wars. An Overview*, w: *The Jews of Poland Between Two World Wars*, Y. Guttman, E. Mendelsohn, J. Reinhartz, Ch. Schme-ruk (eds.), Brandeis University Press, Hannover and London, s. 97–109.

The Invention of Tradition (1992) E. Hobsbawm, T. Ranger (eds.), Cambridge University Press, Cambridge.

Jakubiak K. (1998) *Problem mniejszości narodowych w piłsudczyńskim programie politycznym i doktrynie wychowania państwowego*, w: *Rola mniejszości narodowych w kulturze i oświacie polskiej w latach 1700–1939*, A. Bilewicz, S. Walasek (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, s. 213–225.

Johnpoll B. (1967) *The Politics of Futility. The General Jewish Workers Bund of Poland, 1917–1943*, Cornell University Press, Ithaca – N.Y.

Kiel M. (1975) *The Ideology of the Folks Party*, „Soviet Jewish Affairs”, vol. 5, no 2, s. 75–89.

Kirshenblatt-Gimblett B. (1996) *Coming of age in the thirties: Max Weinreich, Edward Sapir, and Jewish social science*, „YIVO Annual of Jewish Social Science”, vol. 23, s. 1–103.

Korzec P. (1974) *Anti-Semitism in Poland as an Intellectual, Social, and Political Movement*, w: *Studies on Polish Jewry 1919–1939. The Interplay of Social, Economic and Political Factors in Struggle of a Minority for Its Existence*, J. Fischman (ed.), YIVO, New York.

Landau-Czajka A. (1997) *Tematyka żydowska w podręcznikach szkolnych*, „Biuletyn ŻIH”, nr 3–4 (183–184), s. 3–12.

Landau-Czajka A. (1999) *Królestwo bez Żydów: Sprawa Żydowska w*

myśli polskich monarchistów okresu międzywojennego, „Kultura i Społeczeństwo”, nr 43(1), s. 43–53.

Landau-Czajka A. (2002) *Co Alicja widziała po własnej stronie lustra. Życie codzienne, społeczeństwo, władza w podręcznikach dla dzieci najmłodszych 1785–2000*, Neriton, PAN, Warszawa.

Levin S. (2002) *Observations on the State as a Factor in the History of Private Jewish Elementary Schooling in the Second Polish Republic*, „Gal Ed”, vol. XVIII, s. 59–70.

Mały Rocznik Statystyczny 1939 (1939), GUS, Warszawa.

Marcus J. (1983) *Social and Political History of the Jews in Poland, 1919–1939*, Mouton de Gruyter, Berlin, New York, Amsterdam.

Mauersberger S. (1968) *Szkolnictwo Powszechne dla mniejszości narodowych w Polsce w latach 1918–1939*, Ossolineum, PAN, Wrocław–Warszawa–Kraków.

Mauersberger S. (1988) *Komu służyła szkoła w Drugiej Rzeczypospolitej? Społeczne uwarunkowania dostępu do oświaty*, PAN, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź.

Mauersberger S. (1995) *Reformy Szkolne w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)*, „Kwartnik Pedagogiczny”, nr 4(158), s. 19–35.

Melzer E. (1997) *No Way Out. The Politics of Polish Jewry 1935–1939*, Hebrew Union College Press, Cincinnati.

Mendelsohn E. (1981) *Zionism in Poland. The Formative Years 1915–1926*, Yale University Press, New Haven, London.

Mendelsohn E. (1992) *Żydzi Europy Środkowo-Wschodniej w okresie międzywojennym*, PWN, Warszawa.

Mendelsohn E. (1993) *On Modern Jewish Politics*, Oxford University Press, Oxford. Merton R. (2002) *Teoria socjologiczna i struktura społeczna*, PWN, Warszawa.

Michlic J. (2006) *Poland's Threatening Other. The Image of the Jew from 1880 to the Present*, University Of Nebraska Press, Lincoln and London.

Mishkinsky M. (1989) *The Communist Party of Poland and the Jews*, [w:] *The Jews of Poland Between Two World Wars*, Y. Guttman, J. Reinhartz, E. Mendelsohn, Ch. Schme-ruk (eds.), Brandeis University Press, Hannover and London.

Moseley M. (2001) *Life, literature: autobiographies of Jewish youth in interwar Poland*, „Jewish Social Studies”, vol. 7.3, s. 1–51.

Niewiadomska C. (1918) *Legends, Podania i Obrazki Historyczne. I. Czasy przedchrześcijańskie*, Gebethner i Wolff, Warszawa–Łódź–Lublin–Kraków.

Niewiadomska C. (b.d. [1921]) *Legends, Podania i Obrazki Historyczne. XIX. Resurrectoris*, Gebethner i Wolff, Warszawa–Łódź–Lublin–Kraków.

Pullman V. (1997) *Kwestia żydowska w prasie katolickiej lat trzydziestych. Badania empiryczne prasy biskupiej metropolii krakowskiej na bazie ilościowej*, „Biuletyn ŻIH”, nr 3–4(183–184), s. 17–33.

Sadowska J. (2002) *Ustawodawstwo jędrzejewiczowskie wobec szkolnictwa mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej*, w: *Edukacja – państwo – naród w Europie Środkowo-Wschodniej XIX i XX w.*, A. Bilewicz, R. Gładkiewicz, S. Walasek (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, s. 297–309.

Sadowska J. (1995) *Stanowisko „Zrębu” wobec Reformy Oświaty w latach 1930–1932*, „Kwartalnik Pedagogiczny”, nr 4(158), s. 207–217.

Smith A. (1987) *The Ethnic Origins of Nations*, Blackwell Publishers, London. Smith A. (1991) *National Identity*, Penguin Books, London.

Stampfer S. (1988), *Heder study, knowledge of Torah, and the maintenance of social stratification in traditional East European Jewish society*, „Studies in Jewish Education”, vol. 3, s. 271–289.

Steinlauf M.C. (2003) *Jewish politics and youth culture in interwar Poland: preliminary evidence from the YIVO autobiographies*, w: *The Emergence of Modern Jewish Politics*, Z. Gitelman (ed.), University of Pittsburgh Press, Pittsburgh, s. 95–104.

„Szkolna Gazetka Ścienna”, 1933–1939, Związek Nauczycielstwa Polskiego.

Tomaszewski J. (2002) *Between the Social and the National- The Economic Situation of Polish Jewry, 1918–1939*, „Simon Dubnow Institute Yearbook”, vol. 1, s. 55–70.

Trzebiatowski K. (1970) *Szkolnictwo powszechne w Polsce w latach 1918–1932*, PAN, Wrocław–Warszawa–Kraków.

Wojdyło W. (1995) *Koncepcje reform oświatowych w myśli społeczno-politycznej obozu narodowego w Drugiej Rzeczypospolitej. Projekt Reformy Szkolnictwa Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Stanisława Grabskiego z 1925 roku*, „Kwartalnik Pedagogiczny”, nr 4(158), s. 261–268.

Wróbel P. (2000) *Od wojny do współpracy: Powszechny Żydowski Związek Robotniczy „Bund” i Polska Partia Socjalistyczna, 1897–1939*, w: *Bund 100 lat historii 1897–1997*, F. Tych, J. Hensel (red.), ŻIH, Warszawa, s. 117–144.

Wychowanie dziecka żydowskiego dawniej i dziś/Di Ercijung fonim jidiszen Kind amal un hajnt, (b.d.), Hebrajska Szkoła „Tarbut” w Kołomyi, Kołomyja.

Zineman J. (1936) *Almanach Szkolnictwa Żydowskiego w Polsce*, Drugi Zeszyt Okazowy, Renesans, Warszawa.

Zineman J. (1937) *Almanach Szkolnictwa Żydowskiego*, Trzeci Zeszyt Okazowy, Renesans, Warszawa.

Żarnowski J. (1995) *Spółczesność polskie wobec szkoły w XX wieku* (referat na konferencji poświęconej polskim reformom oświatowym w XVIII–XX w.), „Kwartalnik Pedagogiczny”, nr 4(158), s. 3–19.

Żyndul J. (2000) *Państwo w Państwie. Autonomia narodowo-kulturalna w Europie Środkowo-Wschodniej w XX wieku*, DiG, Warszawa.

Katarzyna Andrejuk Jednostkowa autonomia a kulturowe zakorzenienie. Małżeństwamuzułmanek z diaspor imigranckich

Abu-Rub H., Zabża B. (2002) *Status kobiety w islamie*, Muzułmańskie Stowarzyszenie Kształtowania Kulturalnego, Wrocław.

Collins R. (1975) *Conflict Sociology: Toward an Explanatory Science*, Academic Press, New York.

Gitmez A., Wilpert C. (1987) *A Micro-Society or an Ethnic Community? Social Organization and Ethnicity amongst Turkish Migrants in Berlin*, w: *Immigrant Association in Europe*, J. Rex, D.

Joly, C. Wilpert (eds.), Gower Publishing Company, London.

Helling I. (1990) *Metoda badań biograficznych*, w: *Metoda biograficzna w socjologii*,

J. Włodarek, M. Ziółkowski (red.), PWN, Warszawa–Poznań.

Moller-Okin S. (1999) *Is multiculturalism bad for women?*, w: *Is multiculturalism bad for women?*, J. Cohen, M. Howard, M. Nussbaum (eds.), Princeton University Press, Princeton.

Mucha J. (1978) *Konflikt i społeczeństwo: z problematyki konfliktu społecznego we współczesnych teoriach zachodnich*, PWN, Warszawa.

Rude-Antoine E. (2005) *Forced Marriages in Council of Europe Member States*, Directorate General of Human Rights, Strasbourg.

Schwarzer A. (2002) *Die falsche Toleranz*, w: *Die Gotteskrieger und die falsche Toleranz*,

A. Schwarzer (ed.), Verlag: Kiepenheuer & Witsch, Köln.

Toprak A. (2007) *Geschlechtrollen und Geschlechterziehung in traditionellen türkischen Familien. Verheiratung des Mannes als Disziplinarassessur*, w: *Zwangsverheiratung in Deutschland*, Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend (ed.), Nomos-Verlag, Baden-Baden.

Turner J. (2005) *Struktura teorii socjologicznej*, PWN, Warszawa.

Barbara Szacka Mężczyźni w świecie emancypujących się kobiet

Badinter E. (1993) *Tożsamość mężczyzny*, WAB, Warszawa.

Bielicki T. (1995) *Struktura rodziny ludzkiej w perspektywie antropologicznej*, w: *Rodzina – jej funkcje przystosowawcze i ochronne*, PAN, Warszawa.

Bradley H. (2008) *Płeć*, Wydawnictwo Sic!, Warszawa.

Brittan A. (2001) *Masculinity and Masculinism*, w: *The Masculinities Reader* S.M. Whitehead, F.J. Barrett (eds.), Polity, Cambridge.

Być mężczyzną. Wypowiedzi dwudziesto- i trzydziestolatków (1996) „Więź” nr 6.

The Columbia Electronic Encyclopedia (2004), Columbia University Press. Dench G. (1998) *Pocałunek królowny*, IFiS PAN, Warszawa.

Fanning P., McKay M. (2004) *Być mężczyzną we współczesnym zwirowanym świecie*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.

Farell W. (1993) *The Myth of Male Power. Why Men Are the Disposable Sex*, Berkley Books, New York.

Gratch A. (2005) *Gdyby Mężczyźni umieli mówić. Oto, co by powiedzieli*, Agencja Wydawnicza J. Santorski & Co., Warszawa.

Kobiety w Polsce na przełomie wieków. Nowy kontrakt płci? (2002), M. Fuszara (red.), Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.

Kozłowski T. (2004) *Megazobojnaczenie, czyli przyszłość bez płci*, „Odra” nr 11. Kubicki P. (2007) *Przemiany modelu ojcostwa we współczesnej Polsce*, maszynopis.

The Masculinities Reader (2001) S.M. Whitehead i F.J. Barrett (eds.), Polity, Cambridge. Melosik Z. (2002) *Kryzys męskości w kulturze współczesnej*, Wydawnictwo Wolumin, Poznań.

Mężczyzna w gabinecie terapeutycznym. Z psychoterapeutami: Stefanem Bułaszewskim, i Krzysztofem Jedlińskim rozmawia Anna Karoń-Ostrowska (1996), „Więź” nr 6.

Mosse G.L. (1996) *The Image of Man. The Creation of Modern Masculinity*, Oxford University Press, New York – Oxford.

Nowi mężczyźni? Zmieniające się modele męskości we współczesnej Polsce (2008), M. Fuszara (red.), Trio, Warszawa.

Peszkowska A. (2008) *Balsam a osobowość*, „(op.cit.) kwartalnik kulturalno-społeczny”, nr 1(38).

Pietrzak M. (1995) *Sytuacja kobiet w Drugiej Rzeczypospolitej*, w: *Kobiety i świat polityki w niepodległej Polsce 1918–1939*, A. Żarnowska i A. Szwarc (red.), Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa.

Renzetti C.M., Curran D.J. (2005) *Kobiety, mężczyźni, społeczeństwo*, PWN, Warszawa. Rich A. (2000) *Zrodzone z kobiety. Macierzyństwo jako doświadczenie i instytucja*, Wydawnictwo Sic!, Warszawa.

Równość praw kobiet i mężczyzn. Ustawodawstwo Unii Europejskiej i Rady Europy. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Teksty i komentarze (2000) Centrum Praw Kobiet, Warszawa.

Sklair L. (1991) *Sociology of the Global System*, Harvester/Wheatsheaf, New York.

Smolorz M. (2008) *Modliszka w koronkach. Dole i niedole mężczyzny na Górnym Śląsku przez mężczyznę opisane*, „Polityka” nr 10, z 8 marca.

Species. A user's guide to young men, www.discoveryspecies.com

Szacka B. (2004) *Proces reprodukcji i emancypacja kobiet*, „Odra” nr 11.

Szlendak T. (2004) *Rozpada się Wielka Mągea. O rychłej i nieuchronnej dominacji kobiet w kulturze zachodniej*, „Odra” nr 11.

Szlendak T. (2005) *Leniwe maskotki, rekiny na smyczy, w co kultura konsumpcyjna przemieniła mężczyzn i kobiety*, Agencja Wydawnicza J. Santorski & Co., Warszawa.

Taborska A. (2007) *Spiskowcy wyobraźni: surrealizm*, Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk.

Tiger L. (1999) *The Decline of Males, The First Look at an Unexpected New World for Men and Women*, St. Martin's Griffin, New York.

Titkow A., Duch-Krzystoszek D., Budrowska B. (2004) *Nieodpłatna praca kobiet. Mity, realia, perspektywy*, IFiS PAN, Warszawa.

Vincent N. (2006) *Mężczyzna od podstaw. Podróż pewnej kobiety do świata mężczyzn i z powrotem*, Wydawnictwo Otwarte, Kraków.

Wiśniewski J.L. (2007) *Czy mężczyźni są światu potrzebni?*, Wydawnictwo Literackie, Kraków.

Wollstonecraft M. (1975) *A Vindication of the Rights of Woman*, Penguin Books, London.

„Wysokie obcasy” z 30 kwietnia 2005.

Adam Ostolski Płeć, kino i „sprawiedliwość okresu przejściowego”

Alphen van E. (2004) *Zabawa w Holokaust*, tłum. K. Bojarska, „Literatura na Świecie”, nr 1–2, s. 217–244.

Althusser L. (1983) *Ideologie i aparaty ideologiczne państwa (wskazówki dla poszukiwań)*, tłum. B. Ponikowski i J. Gajda, Komisja Kształcenia i Wydawnictw RN ZSP, Warszawa.

Baudry J.L. (1974–1975) *Ideological Effects of the Basic Cinematographic Apparatus*, tłum. A. Williams, „Film Quarterly”, no 28, s. 39–47.

Curry J.L. (2007) *When an Authoritarian State Victimizes the Nation. Transitional Justice, Collective Memory, and Political Divides*, „International Journal of Sociology”, no 1, s. 58–73.

Eyal G. (2004) *Identity and Trauma. Two Forms of the Will to Memory*, „History & Memory” no 1, s. 5–36.

Graff A. (2008a) *Rykoszetem. Rzecz o płci, seksualności i narodzie*, W.A.B., Warszawa. Graff A. (2008b) *Świat bez kobiet. Płeć w polskim życiu publicznym*, W.A.B., Warszawa. Herman J.L. (2004) *Przemoc. Uraz psychiczny i powrót do równowagi*, tłum. A. i M. Kacmajor, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.

Jameson F. (1986) *Third-World Literature in the Era of Multinational Capitalism*, „Social Text”, no 15, s. 65–88.

Janion M. (1996) *Kobiety i duch inności*, Wydawnictwo Sic!, Warszawa.

Kletowski P., Marecki P. (2008) *Żuławski. Przewodnik Krytyki Politycznej*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa.

Kosicki P. (2008) *The Katyń Massacres of 1940*, w: *Online Encyclopedia of Mass Violence*, www.massviolence.org.

Krzemiński I. (2001) *Polacy i Żydzi – wizja wzajemnych stosunków, tożsamość narodowa i antysemityzm*, w: *Trudne sąsiedztwa. Z socjologii konfliktów narodowościowych*, A. Jasińska-Kania (red.), Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 171–200.

Levi P. (2007) *Pogrążeni i ocaleni*, tłum. S. Kasprzysiak,

Wydawnictwo Literackie, Kraków.

Mulvey L. (1992) *Przyjemność wzrokowa a kino narracyjne*, tłum. J. Mach, w: *Panorama współczesnej myśli filmowej*, A. Helman (red.), Universitas, Kraków, s. 95–107.

Natzmer C. (2002) *Remembering and Forgetting: Creative Expression and Reconciliation in Post-Pinochet Chile*, w: *Social Memory and History: Anthropological Perspectives*, J.J. Climo, M.G. Cattel (eds.), Rowman Altamira, Walnut Creek – Oxford, s. 161–179.

Ostrowska E. (2003) *Niebezpieczne związki. Dyskurs miłosny, erotyczny i narodowy w filmach Andrzeja Wajdy*, w: *Filmowy świat Andrzeja Wajdy*, E. Nurczyńska-Fidelska, P. Sitarski (red.), Universitas, Kraków, s. 193–210.

Penn S. (2003) *Podziemie kobiet*, tłum. H. Jankowska, Rosner i Wspólnicy, Warszawa. Radkiewicz M. (2004) *Portrety kobiet współczesnych w filmach Andrzeja Wajdy*, w: *Gender. Konteksty*, M. Radkiewicz (red.), Rabid, Kraków, s. 203–214.

Robben A.C.G.M. (2000) *The Assault on Basic Trust. Disappearance, Protest, and Rebuttal in Argentina*, w: *Cultures under Siege. Collective Violence and Trauma*, A.C.G.M. Robben, M.M. Suárez-Orozco (eds.), Cambridge University Press, Cambridge, s. 70–101.

Szacka B. (2006) *Czas przeszły, pamięć, mit*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa. Szacka B. (2007) *Tylko elita pamięta?* Barbara Szacka w rozmowie z Adamem Leszczyńskim, „Gazeta Wyborcza” z 16 września.

Śpiewak P. (2005) *Pamięć po komunizmie*, Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk. Tokarska-Bakir J. (2004) *Rzeczy mgliste. Eseje i studia*, Pogranicze, Sejny.

Wajda A. (2003) *Idea kina narodowego*, w: *Filmowy świat Andrzeja Wajdy*, E. Nurczyńska-Fidelska, P. Sitarski (red.), Universitas, Kraków, s. 7–18.

Walicki A. (2000) *Polskie zmagania z wolnością widziane z boku*, Universitas, Kraków. Žižek S. (2007) *Marzenia na podsłuchu*, tłum. T. Bieroń, „Europa” nr 160, dodatek do „Dziennika” z 28 kwietnia.

Życie na podsłuchu. Materiały dydaktyczne dla nauczycieli, oprac. Ł. Kamiński, dostępne na stronie internetowej IPN:

Marcin Łuczka Samotni wśród ludzi? Grupy terapeutyczne i ich uczestnicy

Bauman Z. (1995) *Wieloznaczność nowoczesna, nowoczesność wieloznaczna*, PWN, Warszawa.

Bellah R.N., Madsen R., Sullivan W.M., Swidler A., Tipton S. (2007) *Skłonności serca. Indywidualizm i zaangażowanie po amerykańsku*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa.

Elias N. (2008) *Społeczeństwo jednostek*, PWN, Warszawa.

Gelso Ch.J., Hayes J.A. (2005) *Relacja terapeutyczna*, Wydawnictwo GWP, Gdańsk.

Giddens A. (2006) *Przemiany intymności. Seksualność, miłość i erotyzm we współczesnych społeczeństwach*, PWN, Warszawa.

Giddens A. (2007) *Nowoczesność i tożsamość. „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności*, PWN, Warszawa.

Giza-Poleszczuk A. (2005) *Rodzina a system społeczny. Reprodukacja i kooperacja w perspektywie interdyscyplinarnej*, Wydawnictwa UW, Warszawa.

Goffman E. (2005) *Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości*, Wydawnictwo GWP, Gdańsk.

MacKenzie K.R. (2000) *Rozwojowa struktura terapii grupowej*, w: *Podstawy terapii grupowej*, H.S. Bernard, K.R. MacKenzie (red.), Wydawnictwo GWP, Gdańsk.

Maffesoli M. (2008) *Czas plemion*, PWN, Warszawa.

Piper W.E., McCallum M. (2000) *Dobór pacjentów do grup terapeutycznych*, w: *Podstawy terapii grupowej*, H.S. Bernard, K.R. MacKenzie (red.), Wydawnictwo GWP, Gdańsk.

Schoenholtz-Read J. (2000) *Wybór interwencji grupowej*, w: *Podstawy terapii grupowej*, H.S. Bernard, K.R. MacKenzie (red.), Wydawnictwo GWP, Gdańsk. Szmatka J. (2007) *Małe struktury społeczne*, PWN, Warszawa.

Tryjarska B. (1998) *Psychoterapia grupowa*, w: *Psychoterapia, szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problemy*, L. Grzesiuk (red.), PWN, Warszawa.

Wojciech Modzelewski Zwolennicy i przeciwnicy kary śmierci w świetle sondaży międzynarodowych

Dieter R.C. (2007) *A Crisis of Confidence: American's Doubts About the Death Penalty*, „Angus Reid Global Monitor”, June 14.

Inglehart R. (1997) *Modernization i Postmodernization. Cultural, Economic, and Political Change in 43 Societies*, Princeton University Press, Princeton.

Inglehart R. (2006) *Sacrum i profanum. Religia i polityka na świecie*, Zakład Wydawniczy NOMOS, Kraków.

Kohut A., Stokes B. (2006) *America Against the World*, Pew Research Center, New York.